

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrierile nefranțate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
Insertiile
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emmerle
Leder, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opolod (VII Erzsebet-körsut).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și Invo-
luntă. — **RECLAME** pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
lângă Inului Nr. 30. etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul scos: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

Nr. 188.

Brașov, Miercuri 27 August (9 Septembrie)

1908.

»Vine Regele!«

Eri seară a sosit Majestatea Sa monarchul nostru în Budapesta venind drept dela Ischl. Peste o sută de mii de oameni s'au adunat la gară și pe piețele și strazile ce duceau la palatul din Buda. A fost să fie ceașta o manifestație de bucurie, că după șase ani pentru prima oară Suveranul vine se petreacă timp mai îndelungat în Ungaria.

Știm că de când cu conflictul între coroană și parlament Majestatea Sa a vizitat foarte rar capitala ungară și și atunci numai pe timp foarte scurt, de câteva zile. Ultima oară a fost în Budapesta când cu serbarea aniversării a 40-a a încoronării sale de Rege. Atunci n'a stat decât câteva zile și a plecat de acolo cuprins de o răceală bătătoare la ochi. Ce-i drept și primirea Domnitorului fusese atunci foarte rece. La sosire era puțină lume și nu s'a manifestat nici un entuziasm. Luase parte la acea aniversare și moștenitorul tronului Francisc Ferdinand, dar făcând act de prezență numai la serviciul divin în biserică lui Matieș-Craiu, și neabovind în Budapesta nici măcar o zi întreagă. Răceala aceasta se părea atunci — ca presemnul unei apropiate rupturi între coroană și oamenii coaliției maghiare, dar a mai curs apă pe Dunăre în jos încă un an, și s'a schimbat situațiunea iarăși în favorul coalițiilor, cari într'aceea au încheiat pactul economic cu Austria și au implinit și altele, ce în sensul pactului cu coroana erau obligați a le implini. A rămas îndărăt, nu-i vorba, rezolvarea cestiunii de căpetenie — reforma electorală pe temeiul votului universal, care rezolvare atârână mult, foarte mult dela voința Monarchului și dela perseverența sa pe lângă condițiunile odată puse. Și tocmai din cauza aceasta, credem, oamenii stăpânirii au dat de astă-dată lozincă: s'alerte cât mai mulți înaintea Majestații Sale, ca

primirea sa la Budapesta să fie cât mai călduroasă.

Ziarul de frunte al coaliției aduce ca motiv bucuria ce o simte patrioțica populațiune că Regele vine acum după șase ani prima-ovară în capitala ungară nu numai pentru câteva zile, ci pentru câteva săptămâni. Primarul Budapestei, când în ajun a adresat publicului capitalei rugarea să se prezente în număr cât mai mare spre întâmpinarea Regelui, a arătat alt motiv zicând, că Majestatea Sa, după boala grea prin care a trecut, vine pentru prima-ovară în Budapesta. Motivul însă nu împoartă. Destul că de astădată au hotărât s'arate bucurie și însuflețire la sosirea Domnitorului. Doar l'or îndatora și l'or dispune bine pentru multele pretenziuni și postulate ale lor, ce atârână dela aprobarea prealintă!

Au scris și foile articoli de bine ventare, și au publicat și poezii, ca aceea a contelui Zichy Geza în „Budapesti Hirlap“ intitulată: „Vine Regele!“ In toate aceste manifestații e vorba numai de împăcarea deplină între Rege și „națiunea credincioasă lui“, de aplanarea punctelor de neînțelegere între „Rege“ și „Impărațul Austriei“. Se face aluziune numai prin- tre șire la situațiunea, ce n'a fost niciodată așa de gravă ca acuma, dându-se a se cunoaște că e în joc supremația rasei domnitoare, pentru a căreia susținere se recere și concursul suveranului.

Nu se poate cu toate aceste ca ei să nu vină în contradicție cu sine înșiși. „Sub stăpânirea Regelui maghiar, zice „Bud. Hirlap“ se află azi o națiune de douăzeci de milioane cu energie deșteaptă. Necesitățile unui mare stat modern regulează modul și mijloacele de domnire ale Regelui și indică și drumul pe care națiunea are să meargă în politica sa...“

Nu arată însă nici c'un cuvânt că cea mai mare parte din cele douăzeci de milioane ale „națiunii“ nu consimt,

ba sunt în conflict direct cu vederile și cu direcțiunea celor dela stăpânire și cer înainte de toate un regim de adevărată libertate, dreptate și egalitate! Cu toate că de așa ceva ar trebui să se țină samă, căci Regele, și dacă ar voi — ce-n- ce nu putem nicidecum admite — nu poate schimba prin aprobare sau neaprobare desvoltarea firească a popoarelor ce le stăpânește!

Congresul bisericeii sârbești a fost convocat pe ziua de 15 l. c. n.

Convenția comercială dintre România și Austro-Ungaria. Uniunea fabricanților din Ungaria a cerut guvernului să grăbească reluarea tratativelor pentru încheierea unei convenții comerciale cu România. Primul ministru Wekerle a răspuns acestei cereri, asigurând uniunea fabricanților că a primit ultima ei rugămintă cu aceeași grijă și atențiune cu care le-a primit și pe celelalte. Uniunea este apoi asigurată că guvernul a avut în continuu în vedere necesitatea regulării raporturilor politico-comerciale cu România și importanța încheerii unei convenții comerciale cu acest stat și că a reluat toate măsurile pentru rezolvirea acestei cestiuni. Uniunea poate fi convinsă, că această cestiune n'a putut fi rezolvită până acum din cauză, că plănuita regulare a raporturilor comerciale dintre Austro-Ungaria și România a întâmpinat diverse piedeci, cari n'au putut fi imediat înlăturate.

»Voiu purta de grijă, zice Wekerle, ca de îndată ce va sosi momentul oportun pentru reluarea tratativelor cu România, ele să fie conduse corăspunzător intereselor noastre politico-economice. Cu acest prilej voiu căuta pe cât posibil realizarea dorințelor concrete exprimate prin rugămintea uniunii fabricanților.«

Rezultatul ultimelor întrevederi. Ziarul „Temps“ vorbind despre întrevederile dintre d-nii Schoen, Aehrenthal și Tittoni, zice că rezultatele acestor conversațiuni par a fi favorabile, judecând după tonul ziarelor germane în ce privește dificultățile marocane. Săptămâna, care începuse rău, se sfârșește în mod liniștitor.

Ziarul „Debats“ constată de asemenea, că rezultatele întrevederilor dela Salzburg

și Berchtesgaden sunt menite a liniști opinia europeană și relevează mai ales faptul că ministrul Aehrenthal, cunoscutor ager al intereselor țării sale, a studiat prea bine la fața locului diferitele faze ale problemei balcanice, pentru a nu pune toate grijile sale ca să facă să dispară sau să facă inofensive toate cauzele de neînțelegeri în concertul european.

Cestiunea Marocului și atitudinea puterilor europene. Ziarul „L'Echo de Paris“ primește o depeșă a reporterului său din Saint-Sebastien, care a întrebat pe primul ministru spaniol despre părerea sa în ce privește cestiunea marocană. Ministrul Maura crede, că această cestiune este pe calea cea bună, în ori-ce caz Franța și Spania sunt perfect de acord.

Dintr'un izvor autorizat se precizează în modul următor punctul de vedere al Rusiei în ce privește cestiunea marocană: Rusia, nefind direct interesată, nu va face nici o dificultate ca să recunoască pe Hafid ca Sultan, dar va cere ca înainte de re- cunoaștere, Hafid să dea garanții pentru executarea actului dela Algieras ca și pentru respectarea mandatelor speciale date Franței și Spaniei. Rusia e convinsă, că toate puterile vor cădea în curând de acord, cabinetul din Petersburg ca și cel din Berlin, dorind o soluție grabnică și satisfăcătoare.

In partidul tinerilor turci a făcut — după cum se anunță din Constantinopol — o excelentă impresie comunicatul asupra întrevederii dintre Tittoni și Aehrenthal, prin care se stabilesc principiile și atitudinea puterilor triplei față de noul regim din Turcia.

Comori părgănite și minți rătăcite.

De sub Copaci.

Prin interesul deosebit, ce să dă azi pretutindeni la noi desvoltării literaturii beletristice, am ajuns acolo, de mai tot al doilea scriitor e poet. Ne vom asigura incontestabil astfel menținerea și perfecționarea dulcii noastre limbi materne atât de urgisită de alții, ne vom consolida adecă și mai pregnant caracterul nostru etnic de Români, căci zisu-s'a, orice națiune în limbă trăiește, ear dacă aceasta i-se răpește sau o pierde, pierită va fi și națiunea.

Cu toate acestea, în dragul cel mare

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Moartea și nemurirea.

Fragment dintr'un studiu asupra filosofiei lui Schopenhauer de M. Strajanu.

— Urmare. —

Șiguranța naturii despre neîntrerupta durată a vieții, care e scopul ei suprem și care nouă ni-se pare că o vedem născându-se și pierind în fiecare individ, o putem vedea din nepăsarea ei pentru soartea făpturilor ei singuratic. Din frumosul și bogatul capitol al »Lumei ca voință« despre această temă, nu mă pot opri de a mai reproduce încă următoarele pasaje:

»Priviți insecta în calea voastră: o mică întorsătură inconștientă a piciorului e hotărâtoare de viață sau moartea ei. Vedeți melcul, fără nici un mijloc de apărare, de fugă, de înșelăciune, de ascundere, este pradă gata pentru fiecare. Vedeți cum peștele se joacă fără grijă în mreaja încă deschisă; cum broasca prin trândăvia sa este împedecată dela fugă, care ar putea o mântui; cum pasărea nu observă uliul, care plutește deasupra ei; nici oile pe lup, care le ochește din tufis. Toate aceste făpturi, înzestrate cu puțină prevedere, umblă fără grije în mijlocul primejdiilor, cari

le amenință în fiecare minut existența... Dacă mama comună espune pe fi săi, cu organisme atât de artistic plăsmuite, îi espune fără nici o grije, la mii de primejdii amenințătoare, aceasta nu poate fi decât pentru ca să știe că, dacă ei cad, în sânul său recad, unde s'au născut, de aceea pentru ea căderea lor nu e decât o glumă«.

»Tot așa e cu omul, ca și cu animalele; viața și moartea indivizilor îi sunt deopotrivă. Prin urmare așa ar trebui, într'un anumit înțeles să ne fie și nouă; pentru că noi înși-ne suntem natura. De sigur, dacă noi am vedea destul de adânc, am fi de acord cu natura și am privi moartea și viața cu nepăsare, ca dânsa. Intr'aceea trebuie ca noi prin reflexiune să ne explicăm negrija și nepăsarea naturii pentru viața indivizilor astfel, că prin stricăciunea unei atari apariții nu se atacă întru nimic propria ființă.«*)

»De-a rândul și pretutindeni adevăratul simbol al naturii este cercul, pentru că el este modelul reînnoirii și reînnoirea este forma cea mai generală în natură, care ea în toate o îndeplinește, dela cursul stelelor până la moartea și nașterea ființelor organice, și prin care singură, în neîncetatul curs al timpului și

*) Die Welt als Wille... II 539... ed. III.

al lucrurilor, este totuși cu puțință o existență statornică, adecă o natură«.

Dacă privim toamna mica lume a insectelor, și vedem cum una își pregătește patul, ca să doarmă somnul lung și amorțitor al iernei; cum alta se învâlește în țesătura sa ca să ierneze ca nimfă și odată, în primăvară, să se deștepte întinerită și desăvârșită; cum în sfârșit cele mai multe, așteptând instinctiv repausul în brațele morții, pregătesc cu grije un așternut potrivit numai pentru oul lor, din care au să iasă odată reinnoite; — avem înaintea noastră marea învățătură a naturii despre nemurire, din care am putea înțelege, că între somn și moarte nu e nici o deosebire radicală, și că moartea, ca și somnul, nu periclitează existența. Grija, cu care insecta își pregătește o celulă, o gropiță sau un cuib, în care își pune oul împreună cu hrana pentru larva ce are să iasă din el în primăvara viitoare, este în toate asemenea grijei, cu care un om își pune seara vestimintele și dejunul său gata pentru dimineața următoare, și apoi merge liniștit să se culce; și o asemenea grijă n'ar putea avea înțeles, dacă insecta, care moare toamna, n'ar fi, după adevărata sa ființă, identică cu aceea care are să iasă d'n găoace primăvara, precum, omul, care se culcă, este același cu cel ce se scoală.«*)

*) Die Welt als Wille... II, 543, ed. III.

Individul dispore, însă esența lui, puterea care l'a însuflețit, împreună cu forma organizării sale sau cu tipul speciei, rămâne; prin ele individul este una cu specia sa, precum aceasta este una cu natura, al cărei fond este voința de a trăi. Cine ne-ar putea arăta puntea, care unește pe om cu natura și, în special, cu părinții și semenii săi, ar deslega una din cele mai mari enigme... Dacă știința cel puțin până acum, nu ne poate lămuri aceasta taină, datele ei pozitive ne arată calea, care duce la înțelegerea ei; dacă rațiunea tace asupra acestei probleme, inima simte și ne dă răspunsul așteptat. Pentru aceea Kant, după ce a sfărâmat toate dovezile dogmatice, pe cari se întemeiază morala creștină, a arătat, că adevăratul izvor al acesteia este, nu în mîntea ci în inima omenească.

Viața speciei.

Individul își are rădăcina sa în viața speciei, și aceasta, la rândul ei, nu există decât prin continua succesiune și reînnoire a indivizilor săi. Această strânsă legătură între individ și specia sa ni-o arată cele două puternice porniri înăscute ori cărei ființe viețuitoare: instinctul de a se reproduce, și instinctul de a se îngriji de siguranța și bunul traiu al feților sei. Aceste două porniri, în om ca și în animal, sunt mai puternice decât instinctul conservării

și cultul laudabil, ce-l avem față de limbă, e primejdios să scăpăm din vedere marile interese vitale reale ale neamului nostru obidit, ale turora, dar mai ales ale opincei, căci doar — e clar — opinca ne este nouă tuturor adevărata *alma mater*, ea este inima națiunii noastre, de unde ne purced arterele alimentătoare; pe ea ne răzăm cu toții până la vâdă și 'n sufletul ei să înecăm durerile înăbușite ale unui neam întreg. Cu consolidarea viitorului nostru economic și asigurarea unui trai mai uman mai bun, pentru cei ce poartă cu drept cuvânt numele de talpa țării, nu ne prea batem capul.

»E ușor a scrie versuri, când nimic nu ai a spune.« Scriind însă versuri, schițe, romane, teatre, (măcar că și de astea abia avem și bine ar fi să avem mai multe) și dalde povești, ce vom ajunge?... Vom flămânzi, vom calici și nu alta. Acestea ne pot servi așazicând de distracție și trecere de vreme pentru oamenii cu paralele gata în buzunar, pentru cei cari le place și au vreme să viseze și ziua la lumina dalbă a soarelui. Vom rămânea însă vecinic săraci. Căci noi n'avem lipsă de distracție așa multă, nici multă vreme de perdut, hei! câtă muncă ne așteaptă, muncă plină de dar, muncă fertile și binecuvântată, muncă, care ne-ar duce pe o potecă mai scurtă și mai sigură la limanul puterii, la sorgința bogăției neamului nostru sărac. Ei dar, suntem prea stângaci și neajutorati, mai suntem apoi și prea comfozi, căci până când visurile te alintă dulce pe brațele deliciului, munca pretinde încordare și rezistență, asudare.

Ar fi bine și vremea să ne apucăm și noi odată cu tot dinadinsul de opera serioasă a bunăstării noastre materiale. Materie, avere, bogăție ne trebuie, pentru ca să ne fătuim existența de străvechea glie sacră a penaiilor străbunilor noștri vrednici. Pentru că să poată și talpa neamului gusta balsamul răcoritor al artelor, și trebuie mai întâi comoditățile materiale ale subsistenței. În posesiunea acestora va și ea deja să-și procure și materialul distractiv, care să-i desmierde traiul. Acum însă grosul talpei este — durere — înstrăinat forțat de această parigorie. De gustare estetică, căci îi lipsește materia, așa că ea servește numai celor puțini intelectuali emancipați — poate pe moment — din robia sărăciei. Așadar — e evident — bogăția națională materială ne poate numai desfunda cărările nealcite spre tărâmul albăstriu al artelor cu apa vie potolitoare.

Avem tot felul de programe fictive aproape pe toate terenele vieții noastre de valoare, avem un anumit program politic de acțiune, avem un sistem într'ale literaturii și culturii cu directive statorite, ceea-ce — e drept — numai spre laudă ne pot servi, dar unde ne este programul nostru categoric și rezultat de acțiune pe terenul economic, unde ni-s problemele, unde directivele, cari să ne deschidă orizontul vederilor pe terenul economiei generale, servindu-ne ca puncte neclintite de mănecare? Da, domnilor mei, ne trebuie necondiționat și neamănat un program economic rațional sistematic, pentru realizarea căruia — dacă mai e puțină conștiință și iubire nefățărîtă și desintereșată de neam — trebuie să luăm în pretenșiune toate forțele noastre intelectuale disponibile, mai ales pe cele tehnice, căci — slavă Domnului! — avem și noi câtăva

proprii în aceeași măsură, în care existența și durata speciei e mai însemnată decât a individului. În timpul și în actul reproducției vedem animalul cuprins de un zel și o seriozitate necunoscută în alte împrejurări. Pentru ce? Știe el poate, că are să moară, și că din acest act al său are să se nască un nou individ, care să-i urmeze? Nu știe nimic din toate acestea, pentru că el nu cugetă. El știe numai, că vrea să trăiască, și această voință își află expresiunea ei cea mai înaltă în actul generațiunii, destinat a asigura existența speciei, în care animalul își are tulpina, forma și normele vieții sale. Căci nu sub orice formă voește animalul viața, ci numai sub tipul speciei sale. De aceea numai vederea unei femele din specia sa îi poate deștepta instinctul propagării, și numai ea îl poate mulțami.

Aceasta neîntrerupt înlocuire a unor indivizi cu alții, prin moarte și naștere, și continua reînținerire a generațiunilor speciei, privită din afară, ni se pare ca pulsațiunea vieții, unei singure ființe, sub aceeași formă în nemăsurata durată a timpului. Același lucru se poate zice și despre om. În om, ca și în animal, deși el e înzestrat cu rațiune, boldul sexual e mai puternic decât reflexiunea și decât toate celelalte inclinări ale lui. E atât de covârșitor, încât toate bunurile existenței individuale nu pot înlocui îndestularea lui.

inteligentă tehnică capabilă de muncă și ca însuflețire pentru dezvoltarea progresivă a neamului nostru, și apoi numai dîra să se facă, c'o să avem mai multă. Numai în felul acesta ne putem dura o dăinuitoare existență favorabilă nesguduită și imbelșugată în bunuri. Este vorba adevărat de o isbândă colectivă. Unde ne sunt însă principiile fixe sănătoase și practice pentru a ajunge la această isbândă?

Viața și natura a fost și este în totdeauna o prosă, nici decum poezie, luând lucrul în senz normal pozitiv, cel puțin astfel ar trebui să fim educați a vedea și pipăi. Căci trebuie să învățăm odată a prinde biciul de codăriște, iar nu de plează. Tinerimea noastră se entuziazmează de natură, cu podoabele neîntrecute și tesauzele nesăcate în bunătați, numai din punct de vedere ideal, adevă de poezia naturii. Asta-i rătăcirea provenită din creșterea abstractă unilaterală în școli a odraslelor noastre. Cu asta însă nu ne vom feri ușor. Așa zăul în proză, în realitatea faptică — nu fantastică — a naturii vom afla însă taina fericirii noastre. Pentru asta însă noi n'avem urechi, suntem adevă »n'aude n'a vedea«, suntem nesimțitori. De ce? Pentru că suntem prea idealști, și asta de ce? pentru că așa ne-au educat pe noi domni profesori din școalele medii, ne-au învățat să visăm și să filozofăm prea mult despre lumea transcendentă a ideilor fictive, așa încât am devenit adevărați fanatici ai ideilor și conceptelor abstracte, a sentimentelor moleșitoare, fără să ne atragă cândva asupra bogățiilor dătătoare de viață ale pământului sfânt ce-l călcăm în toată ziua. Asta însă este mare păcat neiertat! De mulțimea ideilor abstracte, ce ne băjbăesc prin creeri, abia mai zărim pământul, ce-l apăsăm, casele, natura. Dar să nu vorbim numai în vânt, ci să luăm de pildă un exemplu concret, bunăoară gimnaziul român din Brașov

O știm cu toții, că datorința profesorului (de școalele medii) nu este numai de a instrua, ci pe lângă aceasta mai pe sus de toate de a educa. Da! a educa bărbați buni morali, cu gust și simț nobil pentru adevăr și frumos, și bărbați practici utilizabili pe brazda spinoasă a vieții reale sociale și naționale. Și aceasta o face profesorul cum poate, său de pe catedră, sau dacă aici timpul, eventual referințele nu-i permit, pe altă cale de comunicare privată sau publică. Dacă de pe catedră nu se pot deschide ochii elevului asupra lipseilor iminente și năcazurilor noastre, asupra sărăciei și bogăției noastre, o poate aduce aceasta profesorul ca minte prin conferințe și exhortațiuni, numai dor și drag de muncă să fie, sau în cadrul societăților de lectură ale elevilor din gimnaziul superior. S'au și ținut astfel de conferințe la gimnaziul amintit de unii domni profesori plini de abnegațiune. Ei dar, aici este bubă! După ce în cadrul prelegerilor li s'a vorbit și se vorbește elevilor destul de geografie, istorie, poetică și alte, ei au continuat a prelege și aici mai departe cu mult elan publicului și tinerilor despre Roma, despre poezie, despre strigoi, ca și când aceștia ne-ar scoate ochii și n'am putea trăi tot așa și fără ei, ba li s'a prezentat Brașovenilor plastic înaintea ochilor păcatele lor sociale, că le place să fie salutați și alte ceva mai îndreptățite, dar nimenea n'a urcat tribuna să predice cu avânt și înduioșare publicului mare românesc și elevilor despre indolența și pă-

Când acest instinct ajunge în om la neînvinga pasiune, numita iubire sexuală, individul îi jertfește une ori însăși viața, și renunță de a mai trăi, când nu-și poate ajunge scopul.

Boldul pentru conservarea speciei, sau a neamului joacă rolul cel mai important în toate împrejurările și în afacerile vieții, atât particulare cât și publice. El e centrul nevăzut al tuturor lucrărilor, el e veșnica visare și dorință a tinerilor și de multe ori a bătrânilor, el e gândul parurea deștept al celui necast, și adeseori în contra voinței sale raționale, al celui cast. Motivul cel mai serios din toate în viață, și cel mai rodnic inspirator al poeziei, el e tocmai pentru aceasta țânta celor mai multe glume și un isvor nesecat de spirit satiric și de ironie.

Toate acestea pentru că instinctul conservării speciei este simbul și concentrarea voinței de a trăi, întrupată în fiecare individ, și de a-și prelungi existența în nemărginit, ceea ce e cu puțință numai prin viața speciei.

Individul, la prima vedere, pare a se îngriji numai de sine și de conservarea sa. Aceasta însă e numai prima treaptă a tendinței pentru conservarea speciei, a cărei viață e mult mai însemnată decât a individului. Puterea acestei tendințe se vede și mai bine în iubirea părinților pentru fiii lor, comună omului cu toate vie-

catele noastre neiertate economice, din cari am putea trage un folos real vizibil și pipăibil, despre nevoile și năcazurile cele multe ale traiului nostru economic, despre cauzele sărăciei noastre economice și isvoarele bogăției, care ne interesează pe toți de o potrivă.

Aici este deci isvorul nenorocit al idealismului nostru clasic orbitor, care ne pune un voal întunecat pe ochi, ca să nu putem vedea viața și natura în nuditatea realității sale, ci în abstracțiunea fantasiei, conducându-ne în chipul acesta mai întâi la susceptibilitate sau sensibilitate și sentimentalitate și de aici apoi de multe ori pe mulți la perversitate. Opt ani întregi se scurg în viața elevului, fără să audă din gura dascălului său o vorbă asupra traiului vieții noastre reale. (?) Și nu-i mirare, că după aceea sârmanul tânăr abiturient stă pe gânduri la răsuciri cu pașaportul în busunar neajutorat și total neorientat, fără să se știe decide, ce direcțiune să apuce, ca să se ferească mai ușor atât pe sine cât și pe blândul nostru popor, tângind în letargia sărăciei seculare, a cărei soarte amărâtă de nevoi îi coace poate ca o bubă rea la inimă. Cătră cine să se întoarcă acum pentru sfat? Cătră părinți? Apoi părinții elevilor partea cea mai mare sunt și mai puțin orientați, ei știu purta sarcinile și năcazurile apăsătoare cu plugul și coasa în mână, dar ca să-și îndrume feciorul la o carieră domnească, s'a gătat cu știința, ei nu se pricep, cel mult, dacă-l îndeamnă să se facă și el popă ca părintele Procopie, care capătă mai în toată ziua atâtea prescuri și colaci și colive, numai așa de cinste și pomelnice cu liturghii nenumerate și feștanii și masluri și zile de clacă și câte și mai câte, și-apoi știe cânta așa de duos pe glasuri.

(Va urma).

Inmormântarea „Marei Idei“.

Noua eră în Macedonia.

»Marea Ideie« sau »Mageli Ideia« cum îi zic Grecii, se poate considera astăzi înmormântată pentru vecie.

Prin »Marea Ideie« Grecii înțeleg constituirea unui mare imperiu grecesc cuprinzând: Epirul, Macedonia, Tracia, Constantinopolul, Asia mică și toate insulele din Archipelag. Înainte vreme acest imaginar mare imperiu grecesc începea dela Prut și Carpați și cuprindea pe lângă sus numitele provincii și România, Bulgaria și Serbia. În urma liberării acestei țări de sub jugul turcesc, Grecii și-au mai redus pretențiile lor la provinciile și ținuturile enumerate mai sus.

Noua eră începută cu Turcia, și care va avea ca consecință regenerarea acestui puternic imperiu, va înmormânta pentru vecie idealul absurd al grecilor megalomani. De aceasta sunt convinși pe deplin Grecii, de aceea îi vedem că caută să facă tot posibilul ca să încerce din nou lucrurile, insistând pentru menținerea privilegiilor Patriarhiei.

Pentru ajungerea acestui scop au început, ca pe de-o parte să amenințe pe tinerii turci, iar pe de alta să-i lingusească. Așa, presa lor zilnic publică când câte vre-un articol de amenintare, când câte vre-o declarație închipuită ca provenind din partea vre-unui membru marcant al comitetului junilor turci, prin care nici

tuitoarele inferioare lui, și mai ales iubirea de mamă, căci paternitatea la animalele neraționale e de regulă necunoscută.

Acest simțământ e așa de puternic în toate viețuitoarele, încât adeseori vedem pe mame înfruntând cele mai groaznice pericole și chiar moartea, ca să-și apere pe feții lor. Rândunele se aruncă în flăcările caselor aprinse, ca să-și scape puii sau să moară împreună cu ei. Balena aleargă de sine în mreaja pescariului, care i-a prins puilul, ca s'o poată amăgi; și neputându-și mântui puilul, se lasă a fi prinsă sau ucisă cu el. Oaia și animalele cele mai fricoase și mai lipsite de mijloacele de apărare capătă un curajiu uimitor, când trebuie să-și apere seminiția.

În om acest simțământ, dezvoltat în simpatie, milă, sau iubire de aproapele, este și cel mai însemnat isvor al virtuții și primul fundament al moralei. Dar iarăși numai în om vedem acest bold atât de înăbușit de egoism, mulțămă rațiunii sale, în cât el se coboară uneori mai pe jos decât ființele necuvântătoare și chiar decât fiarele sălbatice. Din toate animalele numai femeia, devenită mamă, e uneori în stare de a-și părași sau de a-și ucide pruncul. Pentru bărbați asemenea exemple barbare sunt mai rare, dar sunt.

(Fine)

mai mult nici mai puțin caută să asigure partizanii lor amăgiți, că privilegiile patriarhiei nu vor fi știrbite.

Pe de altă parte ziarul grecesc »Proodos«, organul patriarhiei, se grăbește să amenințe pe tinerii turci, declarând că populația grecească nu va lua parte la alegere, dacă privilegiile patriarhiei nu vor fi respectate ca în trecut, protestând astfel în contra încălcării drepturilor ei. Mai departe adaugă: vom interveni pe lângă M. S. Sultanul, pe lângă Șeih-ul Islamul și vom organiza meetinguri de protestare în toate părțile.

Deși cunoaștem foarte bine intențiile și programul junilor turci, cari cu n'ci un preț nu vor recunoaște privilegiile și privilegiile, totuși ca să dovedim încă odată, că grecii de geaba se svârcolesc reproducem aci declarațiile făcute de Beha-bei, președintele comitetului otoman de unire și progres din Constantinopol, trimisului special al ziarului »La Roumanie«.)

Declarațiunile acestea fiind foarte categorice, precum este de altminterlea și programul comitetului otoman de unire și progres, nu încapă nici o îndoială, că Grecii se svârcolesc de geaba, sperând că și în viitor vor putea să împiedece libertatea cultului și libera dezvoltare a naționalităților ortodoxe din imperiul otoman. Grecii știu foarte bine și sunt convinși pe deplin că garantarea acestei libertăți precum și regenerarea actualii Turcii vor înmormânta idealul lor absurd poreclit »Megali Ideia«.

În cazul acesta nu putem decât să le transmitem condolențele noastre pentru pierderea scumpei lor fiice »Megali Ideia« și să spunem: Fie-i țărâna ușoară.

Românul dela Pind.

Carmen Sylva despre Tolstoi.

Cu prilejul aniversării de 80 ani dela nașterea contelui Leo Tolstoi, ziarul »Zeit« a deschis un plebiscit între cele mai marcante personalități asupra marelui scriitor. Regina-poetă Carmen Cylva a scris următoarele:

»Din tot ce a scris marele poet, ceea ce m'a impresionat mai mult, au fost micile istorioare populare apărute într'un volumaș al bibliotecii »Reclam«. Eu consider aceste istorioare ca cea mai desăvârșită operă din toate ce a scris Tolstoi. Cei cari nu sunt în stare să cetească pe Tolstoi în limba lui, trebuie să se abție însă dela o sentință definitivă, căci ori cât ar fi de bună o traducere, ea rămâne totuși un fel de asasinat literar, și ar fi exagerat să-ți exprimi o sentință reală acolo unde lipsește delicatul material al limbei.

»După părerea mea povestirile populare cuprind o idee curată, din a cărei simplitate poți învăța mai mult ca din cea mai bogată formă artistică. În ele e ascunsă cea mai puternică artă, care va străbate timpurile ca și arta lui Dante, Shakespeare, Goethe și ca și biblia, căci cuprind vecinicul adevăr, ce nu poate fi schimbat prin traducere. E atâta adâncime de simțire, atâta religiozitate curată și nostalgia de libertate, în cari poți găsi vecinic noi frumșeți. E singura din cărțile lui, care trebuie păstrată sub pernă ca o evanghelie, de recitat în lungile ore de insomnie.

»Remarc cu părere de rău că se vorbește mai mult de operele lui mari ca de această perlă unică în felul ei.« Ceidoi bătrâni și »Cât pământ trebuie unui om«, vor rămâne vecinic ca și biblia. În ele Tolstoi a reușit să redea ceea ce urmărea: cel mai mare ideal al creștinismului și cel mai profund sentiment omenesc. Numai cu lacrimi în ochi poți lăsa cartea din mână, pentru a o relua din nou după câteva clipe și a o ceti ca o mângăere a amicilor nenorociți.

»Dacă Tolstoi n'ar fi scris nimic altceva, decât povestirile lui populare, tot ar fi trecut în rândul celor mai mari scriitori. Ce sentimente alege, ce curățenie de suflet și ce simplitate și delicatețe! Prin mîntea celui ce a scris aceste povestiri nu a putut trece o idee josnică și se cunoaște, că el este într'adevăr un amic al omenirii suferinde și un adevărat creștin. Și din nefericire lucrul acesta nu se poate spune de mulți oameni.

»Pentru mine povestirile populare sunt cea mai profundă și mai desăvârșită operă din tot ce a scris marele maeștru.

*) Declarațiunile acestea le-am publicat în numărul nostru de ieri. — N. ReI.

STIRILE ZILEI.

— 26 August v.

Reprezentanța orașului Brașov va ține mâne, Mercuri, o adunare generală. La ordinea zilei este între altele și alegerea unui inginer comunal. Inceputul ședinței la orele 3 p. m.

Procesul »Foi Poporului« se va pertracta în 24 Septembrie n. c. nainte de curții cu jurați din Cluj. Acuzat e dl *Silvestru Moldovan*. Articolul incriminat, amintind măcelul din Pănade și Sân-Petru, cum și isprăvile episcopului Părvy cu preoții slovaci, îndeamnă poporul român a lăsa urmașilor limba, legea și obiceiurile, curate așa cum *le-au eredit de la strămoși*.

Incidentul ministrului Carp. Foia lo-cală »Kr. Zeitung« este informată că comisarul de poliție, în contra căruia s'a plâns ministrul Carp, este concipistul de poliție A. Schadt. Amintita foaie *nu des-minte* comunicatele apărute în ziarele din România și Ungaria, *aprobă însă atitudi-ne* concipistului Schadt, zicând că »Schadt și-a împlinit numai datorința, dacă a *explicat în mod stăruitor* chiar și unui mi-nistru inadmisibilitatea de-a mâna motorul cu o viteză prea mare«.

»Kr. Zeitung«, care ia în apărare purtarea funcționarului polițienesc față de ministrul român, ar face bine să explice cum înțelege fraza că concipistul Schadt i-a explicat în mod stăruitor inadmisibilitatea de-a mâna motorul cu viteză prea mare. »Stăruința« aceasta să nu fie oare purtarea, de care s'a plâns ministrul Carp, că a fost ținut în picioare timp de o jumătate de oră de către funcționar, care avea țigara în gură? Nouă ni-se pare absolut exchis, ca d-l Carp să se fi plâns *in-sărcinatului de afaceri austro-ungar* numai din simpla cauză, că li s'ar fi spus la poliția din Brașov să țină cont de dispozițiile existente de-a nu mâna prea repede au-tomobilul. Nu era oare dator funcționarul polițienesc a ține seamă și în oficiu de regulile buneî cuviințe internaționale? Am dori ca »Kr. Zeitung« să ne dove-dească, că contra acestor reguli nu s'a greșit într'u nimic. Numai atunci ar putea afirma, că plângerea d-lui Carp n'ar avea nici un temei real.

O ciocnire de trenuri pe linia ferată Brașov-St.-Georgi. Trenul, care a plecat eri dimineața din Brașov spre St.-Georg (Szt.-György) a ajuns trenul, care plecase din Preșmer, și neputând fi oprit la timp s'a ciocnit de acesta. Patru vagoane ale trenului, plecat din Preșmer, au fost sfărâmate, iar trenul a deraiat. Câțiva din personalul trenului au fost ușor răniți. S'a pornit cercetare.

Comisiunea centrală agronomică a comitatului Brașov se va întruni în 16 l. c. n. sub presiul d-lui vicespan A. Jekelius. La ordinea zilei sunt între altele: un rēscript al ministrului de agricultură pri-visor la întințarea de ferme-model și propunerea pentru a cere ministrului o dotațiune din mijloacele statului pentru susținerea pe viitor a cursurilor indus-triale și economice în comunele comita-tului Brașov.

Noul ambasador turc la Viena. Suc-cesorul lui Mahmud Nedin-pașa la Viena, va fi actualul ambasador turc din Roma, Reshid-pașa, fratele fostului ambasador turc la Viena Zia-pașa. Noul ambasador trece drept om cu caracter sobru. Guver-nul turc a și cerut celui austriac agre-mentul. Oficiul comercial de pe lângă am-basada turcă din Viena va fi desființat. Titularul acestui oficiu, atașatul comercial Bondy-bey, este desemnat pentru un post important în ministerul de externe turc, probabil la biroul presei.

Din cauza canalizării orașului s'au luat următoarele dispozițiuni privitoare la locurile, în cari' au să se pună în vânzare în zile de târg săptămânal: verdețuri, pa-sări, unt, ouă și mărfuri de lână: 1) Pentru vânzătorii de zarzavaturi din Bra-șovul vechiu locul: Târgul straelor, strada Hirscher până la casa lui Pap. 2) Pentru stupari strada Gabel (Gabelgasse) 3) Pentru vânzătorii de păsări, unt și ouă strada Neagră, ev. dealungul trotuarului str. Cas-telului și 4) Vânzătorii de fabricate de lână, dimie și postavuri, în strada Caste-u-lui de mijloc; în cas că această stradă n'ar fi liberă, în piață după șetrele cismarilor.

Bănci populare românești în Macedo-nia. — În curând în mai multe localități românești din Macedonia se va înființa câte o bancă populară.

Turneu electoral. — Din Salonic se anunță, că d. N. Bațaria, care va candida

din partea românilor din acel vilaiet, va face în curând un turneu electoral prin mai multe comune românești.

Activitatea prințului moștenitor german. Din Berlin se anunță că în cursul lunii Octombrie principele moștenitor va lucra la ministerul de finanțe pentru a se iniția în lucrările acestui departament. După aceasta prințul moștenitor german va fi ocupat la ministerul marinei.

Un căne trădător. — Poliția din Pa-ris urmărea de-o vreme încoace o bandă de falsificatori de bani. Toate eforturile ei erau zadarnice și dacă n'ar fi fost un căne, banda n'ar fi fost prinsă nici pînă azi. Iată cum s'au petrecut lucrurile. Fal-sificatorii aveau în atelierul lor și un căne care nu-i părăsea nici odată. Ori-unde se duceau ei în oraș, fie împreună, fie câte unul, cănele după ei. Intr'una din zilele trecute, un falsificator voi să schimbe o hirtie falsă de 20 de fr. Fu prins de un agent și dus numai de cât la poliție im-preună cu cănele. La poliție, arestatul nu voia odată cu capul să-și denunțe com-plicii. După ce se gândi puțin, li veni co-misarului o idee bună de tot. Luă căte-lul falsificatorului și-l închise într'o odăiță întunecoasă. Peste trei ceasuri li dete apoi drumul. Cum se văzu scăpat, bietul cătel o luă la fugă. Ciți-va polițiști por-niră numai de cât cu bicicletele în urma lui. Cătelul, firește, se duse drept acasă și ast-fel, mulțumită lui, ceilalți tovarăși din bandă fură descoperiți și tocmai în ate-lierul, unde fabricau biletele false.

Isprăvile criminalilor grațiați. »Frank-furter Zeitung« află din Constantino-pol, că doi criminali grațiați din Brusa au atacat pe directorul băncii otomane Liautand, pe fratele consulului francez Bay și pe fiica acestuia. A avut loc o luptă puternică, în timpul căreia unul din agresori a fost ucis. Liautand și Bay sint răniți ușor.

Un candidat de avocat cu praxă bună află aplicare durabilă pe lângă condițiuni favorabile dela 1 Octombrie a. c. în cance-laria subscrișului. — *Dr. Dionisie Roman, avocat, Mediaș (Medgyes).*

Numărul jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Un-garia și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediției jubilar, a »Gaze-tei« se va da fondului jubilar pen-tru ajutorarea ziaristilor români din Transilvania și Ungaria.

Spicuri.

Institutul Carnegie din Washington a hotărât să construiască cel mai mare te-lescop ce s'a putut vedea până acum.

Numai diametrul său ar fi de 250 metri. Profesorul Ritchey a fost însărcinat cu executarea părții optice a telescopului.

Singur blocul de sticlă, turnat, are o greutate de 4500 kilograme.

Cine poate ști încă ce surprize ne poate aduce pentru astronomie acest aparat.

In Congo francez s'a constatat că serviciul telegrafic nu e cu puțință, în pri-mul rând, din pricina eiefantului, care se pare că în mod conștiu, desrădăcinează stâlpii pe întinderi destul de mari, și chiar din pricina indigenilor cari, se vede, nu se pot deprinde cu astfel de lucruri necu-noscute.

Afară de aceasta, locul fiind pe mari întinderi pustii, nu rentează să se așeze fire telegrafice pentru distanțe de mai multe sute de km. pentru-ca să se lege două sau trei centre fără însemnătate.

Acum caută să se pună în practică, în această parte pustie a pământului, ideea poștei prin porumbel — și în acest scop s'a și creat o porumbărie.

Rasa porumbeilor francezi a putut fi cu ușurință acclimatizată cu regiunea tropi-cală a Africii.

Zilnic, un porumbel poate să străbată o distanță de 1000 klm. și socotind pri-mejdia pasărilor de pradă sau a altor ac-cidente, s'a constatat că, din 10 curse, una e pierdută prin pierderea porumbelului.

Totuși e cam greu și hazardat să or-ganizezi serviciu postal într'un pământ barbar și aproape pustiu.

Astronomul englez Franklin-Adams e pe drum de a termina un atlas fotografic al cerului, ceva va fi compus din 212 carte si la care lucrează de mai mulți ani.

Se înțelege, că pentru aducerea la bun sfârșit a acestei opere, a costat pe îndrăgnetul astronom cheltueli destul de mari: a construit două observatoare și mai multe aparate.

După ce toată lucrarea pentru emis-ferul boreal a isprăvit'o el însuși, a trimis pe unul din ajutoarele sale în Africa de sud, pentru a face același lucru cu emis-ferul austral.

Și se zice că astronomul nostru cu-noaște acum, în mod aproximativ, numărul tuturor stelelor de pe cer. Ele ar atinge cifra de 23 milioane. Ce lume fără mar-gini, care nici măcar cu gândul nu poate fi cuprinsă!

Și ce mici suntem noi față de acest nemărginit, chiar atunci când săvârșim fapte mari, dar încă atunci când săvârșim fapte »moderate!«

M.

Bibliografie.

— În editura librăriei Ioan I. Ciurcu a apărut zilele aceste »**Dicționarul German-Român de Theodor Alexi.** Edițiunea a VI-a prelucrată și completată. Prețul broșat cor. 6-50. Dicționarul, format octav, frumos tipărit, se estinde pe 747 pagini și conține numeroase cuvinte, indicațiuni, ex-plici și exemple în ce privește subtili-tățile limbii românești. Edițiunea actuală a dicționarului înseamnă un progres în-semnat și necontestabil față de edițiunile anterioare. La sfârșitul dicționarului gă-sim o tabelă a numerilor țărilor, orașelor, râurilor, munților etc., cari difără în cele două limbi, ținându-se cont indeosebi de numirile oficiale maghiare. Recomandăm cu căldură noua ediție a acestui prețos dicționar în atențiunea celor interesați.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 8 Septembrie. Maj. Sa Monarchul a sosit eri seară la orele 5 în gara de vest. La gară și de-alungul străzilor până la Curtea regală s'a adunat o mulțime imensă de peste 100,000 persoane, cari au salutat cu entuziasm trecerea echipa-giului imperial și a suitei sale. Mai mulți copii au aruncat buchete de flori în trăsură monarhului. A avut loc și un mic incident. Un cal dela trăsură aghiotantului regal, baronul Bolfrass, căzând, s'a crezut că s'ar fi comis un atentat. Calul s'a ridicat însă cu-rând și trăsură și-a continuat drumul.

Maj. Sa a fost primit la gară de autoritățile municipale. Tinerimea șco-lară a fost înșirată în ordine de-a-lungul străzilor parcurse de suveran. Toată lumea a observat, că Majestatea Sa arăta la față complet restabilit.

Frankfurt, 8 Septembrie. »Frank-furter Zeitung« află din Constantino-pol, că ministrul de finanțe a în-cheiat un contract preliminar cu banca otomană, după care banca oferă sta-tului turc un împrumut de 3.600,000 lire turcești, cu o dobândă de 4 la sută. Împrumutul va fi garantat prin excedentul de 60,000 lire pe care-l prezintă budgetul la capitolul »veni-turi diferite« și prin excedentul de 120,000 lire dela vămi. Contractul acesta preliminar trebuie să mai fie ratificat de parlament. Guvernul turc a renunțat la intențiunea de a numi o comisiune specială compusă din fi-nanțieri streini și care să fie atașată la ministerul de finanțe, cu vot con-sultativ.

Constantinopol, 8 Septembrie. Par-tidul național din Egipt se ocupă cu planul de a cere kedivului la rein-toarcerea sa din Constantinopol, pro-clamarea constituției. Comitetul a in-tervenit pe lângă partid, să renunțe pentr'un moment la acest plan.

Paris, 8 August. — Ambaso-dorul Spaniei va remite azi ministrului Pichon răspunsul guvernului său la propunerile franceze cu privire la re-cunoașterea de sultan a lui Mulai Ha-fid. O notă a agenției Havas zice că

ambele guverne sunt pe deplin de acord asupra liniilor generale ale pro-iectului notei; acordul se va face cu ușurință în ceea ce privește punctele secundare. »Le Matin« spune că co-municarea notei spaniole a fost întăr-ziată câteva zile în urma unor modi-ficări de importanță secundară, făcute de guvernul spaniol.

Odenburg, 8 Sept. Eri s'a ciocnit pe șosea automobilul unui conte fran-cez cu o trăsură, în care se aflau funcționarii Ernst Bedgman și Iosef Munster. Trăsura a fost sfărâmată în bucăți, iar cei doi funcționari răniți mortal.

Maxime și cugetări.

Instinctul bun n'are trebuință de ra-țiune, ci el o dă.

Conștiința e cea mai schimbătoare dintre reguli.

Conștiința falsă nu se poate cunoaște.

Pretextul obicinuit al acelora, cari fac rău altora, este că ei voesc binele lor.

Cine este mai aspru decât legea, este un tiran.

Rezervăm indulgența noastră pentru cei desăvârșiți.

Vauvenargues.

CONCURS. Pentru conferirea celor 10 locuri libere la »Masa studenților academi-cii din Cluj« sunt a se înainta petițiile până la 20 Septembrie n. c. la adresa institutului »Economul« Cluj.

Petițiile au să fie instruite cu urmă-toarele acte:

- 1) Indice sau atestat de maturitate.
- 2) Atestat despre starea materială proprie și a părinților precum și despre numărul membrilor familiei.
- 3) Declarațiune, dacă au vre-un sti-pendiu sau nu.

Direcțiunea »Economului«.

Cărți noi.

In institutul de arte grafice »*Minerva*« au apărut următoarele cărți frumoase:

Titu Maiorescu, »Critice«, Volumul I, prețul 1.50 cor.

C. Sandu-Aldea, »Pescar de Islanda« prețul 1.50 cor.

Ludovic Daus, »Iluzii« roman 1.50 coroane

Ion Bârseanu: »Dor pustiu«. C. 1-50

N. Dunăreanu. »Răsplată« (nuvele). Prețul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. »Momente, Schițe, Amintiri«. Prețul cor. 2.—.

Adina Gr. Olănescu. »Cugetări«. Pre-țul cor. 1.50.

Guy de Maupassant. »O viață« (umi-lol adevăr) traducere de *Em. Gârleanu*. Prețul cor. 2.—.

Cor. Moldovan. »Cântarea cântărilor«. Prețul cor. 1.—.

Caton Theodorian: »Sângele Solove-nilor«. Cor. 1-50.

C. Sandu-Aldea: »Sfaturile unui plu-gar lămurat«, cărticea I-a. 50 bani.

Al. Cazaban: »Chipuri și suflete«. Cor. 1-50.

Maria Baiulescu. »Extaz« (poezii). Prețul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. »Dureri înăbușite« ediția II Prețul cor. 2.—.

M. Eminescu: »Poezii postume«, edi-ție nouă. Cor. 1-50.

Se pot procura și prin librăria »Ga-zetei Transilvaniei« în Brașov și a se adauge la fiecare porto 10 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultanți

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la

facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Nr. 228, 490, 654, 756
1908.

Concurs.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ publică concurs pentru următoarele stipendii.

1. Un stipendiu de K. 80 din fundațiunea **Rădu M. Riuereanu** pentru elevii de naționalitate română cari urmează școalele secundare din Ungaria.

2. Un stipendiu de K. 40 din fundațiunea **Emiliu Dionisiu Bașiota Moțiu Dêmbul din Abrud** pentru elevii de naționalitate română din Munții apuseni sau districul Năsăudului, cari urmează școalele secundare (gimnasiu sau școală reală) din patrie. Vor fi preferiți tinerii descendenți din familia Bașiota fără considerare la ținutul de unde sunt originari.

3. Două stipendii de câte K. 300 din fundațiunea **Ioan Pêtran** pentru studenți universitari de naționalitate română, cari urmează la una din facultățile universității din Cluj. Cei împărțiți de stipendii vor fi obligați a lua parte la masa studenților academiei din Cluj.

Cererile pentru obținerea acestor stipendii se vor înainta comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (Nagyszeben) strada morii Nr. 6.

până la 1 Octombrie n. a. c. însoțite de următoarele acte:

- Certificat de paupertate,
- Certificat de studiu în original sau în copie legalizată (la universitari index).
- Certificat de botoz.
- Ceice reflectează la stipendiul Bașiota vor prezenta și eventuale documente de înrudire.

Cererile intrate după termenul de 1 Octombrie n. nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român ținută în 25 Iulie și 22 August 1908.

Ioșif Sterca Șuluțiu

„Familia Română“

revistă ilustrată apare în fie-care săptămână cu un bogat cuprins literar și distractiv, (Sfaturi, Curierul Modei, Ghicitori). Abonații noi pot primi toate numerele dela început. Abonamentul e de 10 cor. pe an.

Adresa: BUDAPESTA,

V. Strada Csáky 23.

(8-12.)

Institut indigen. Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“
din Sibiu

intemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc. asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului:

95,816.412 cor.

Capital asigurat asupra vieții:

9,882.454 coroane.

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484,278-83 c., pt. capitale asig. pe viață 4,028,113-12 c.

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etagiul I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Avis.

Un învățăcel se primește în negoțul de băcănie N. Grădinar, Strada Neagră Nr. 1, Brașov. Se cere a fi din casă bună, să aibă 2 clase reale sau gimnaziale și să priceapă limbile țerei. (801,2-6.)

E. NOUVEL

Profesoură de

lucru de mână și industrie,

diplomată de stat în Germania, (Lette Verein — Berlin.)

Predă lecții cu începere din 1 Septembrie de cusut albituri și haine, teoretic și practic, precum și în pictură pe lemn și catifea (Brandmalerei). Informații mai de aproape se pot lua dela **SOSI MAJ**, Strada Porții 16 I, Atelier dentistic. (290,5-6.)

Târgul grâului 3 („Altes Rathaus“)

(să nu se schimbe cu pivnița de sub Sfat)

am deschis cu 1 Septembrie st. n. un restaurant. Vin la vânzare **Vinurile recunoscute** ca escelente din pivnițele Paul Arzt, precum și **BERE bună**.

(804,1-2)

Cu toată stima
Îngrijitorul pivnițelor

George Hermann.

NICOLAE RONCEA,

primul măestru român de apaducte, canalisări, instalații de gaz și telefoane,

BRAȘOV, Pe Tocile Nr. 16,

se recomandă On. public din Brașov pentru ori și ce lucrare de instalațiuni, canalisări și apaducte, closete, trenajații, pivnițe, cu deosebire pentru lucrări de canalizare, closete (îmblători), conform planului de canalizare și al statutului orășanesc.

In curs de 14 ani de când lucrez în Brașov ori și ce lucrare mi s'a încredințat am executat spre mulțumirea celor ce m'au onorat cu lucrări în branșa mea.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcănia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vênêt, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se execută prompt și ieftin, iau asupra-mi și transporturi de morți în străinătate.

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

51—*

★	Primul atelier român de curelărie.	★
Cele mai bune hamuri.	Primul atelier de curelar român VASILIE MUSCALU BRAȘOV, Strada nouă, Nr. 7.	Comande se fac și prin poștă.
	Am onoare a recomanda On. Public din Brașov și jur Atelierul meu de curelărie	
	provăzută cu tot felul de hamuri de lucș și pentru lucru din piele de blanc, precum și tot felul de curele de incins, d. e. șerpăre de piele de tot felul: negre, galbine, de covor cu ținte, care este sub conducerea mea proprie.	
	Se primesc și reparaturi de tot felul, d. e. enfere, geante de călătorie și pungi. Totodată mai fac cunoscut, că în depozitul meu să află gata: plosei de lemn în orice mărime, îmbrăcate în curele fine.	
★	Cu stimă Vasilie Muscalu.	★
★	PREȚURI MODERATE.	★